

СРПСКИ ТЕХНИЧКИ ЛИСТ

ОРГАН УДРУЖЕЊА СРПСКИХ ИНЖЕЊЕРА И АРХИТЕКТА.

РАЗВИЋЕ БЕОГРАДА.

У прошлим чланцима изнели смо, како се и због којих узрока Београд овако бесмислено развио, овом приликом да се забавимо околним насеобинама.

Насеобине ове, као што речосмо, опкољавају Београд са свију страна, има их где се граде и солидније грађевине — виле ка Топчидеру; али се у огромној већини граде само кућерци. Ове насеобине узећемо да расмотримо, јер је то у самој ствари највеће зло, које је Београд и његове грађане постигло.

У последње време Булбулдер се почео нагло насељавати и отићи ће у бесконачност, њега ћемо узети као пример јер је он сада у току стварања и развијања.

Да би се једна таква насеобина извела, има да се већи комплекс њива или једна велика њива подели у мале делове и распрода; најобичније је, да то сами појединци изврше, па кад ствар изведу до краја предаду своје дужнике некој штедионици, а те послове по некад отпочињу и саме штедионице ради несразмерног интереса, који тај посао даје

За овакве парцеле имало је до сада доста купаца а цена им је у почетку оснивања насеобине од 1. — кв. м. 2—2.50 дин. Просечне су парцеле од 320—350 кв. м. а има их и преко 400 кв. м. за такву парцелу треба платити 700—800 дин.

Погодба се утврђује уговором и купац тада даје 10—20 дин., а остало се прима као дуг и плаћа се 10% интереса. Када је ствар уговорена приступа се зидању зграде.

На првом месту има да се набави материјал и ако у овоме послу има удела и какав циглар, онда се и цигла и цреп добија, наравно најлошија, по истим условима као и земљиште. Све остало, као грађа, ручни рад ит.д. исплаћује се новцем, који се узима на менице, и сваки од њих има менице.

Неки пут се насеље оснује земуницом, када се нема поверења за позајмницу, па доцније опет задужењем постепено подиже се зграда. Има случајева, да се не могу набавити прозори и врата, па ни за зиму, и родитељи са децом проведу на мразу и цичи. Велики је напор и пожртвовање за човека, који има најнижу надницу, да себи свије дом.

При оснивању ових насеобина, као што смо раније напоменули, никакав се обзир не води на везу са другим улицама или теренске прилике, јер оне иду по највећем паду, где је и за празна кола тешко проћи а теретна никако

Парцеле у овим насеобинама често се добро и не обележе на терену и при зидању наступају померања и измена облика и величине земљишта. Ако има потврђених тапија — сведочанства — за ове парцеле и тиме границе утврђене, настаће услед тога недогледни спорови. Као пример, где се већ то дешава при насељењу на Хаџи Поповићевом имању и др. које је већ старијега датума и где су границе такође поремећене. Зграде се на овим парцелама зидају и ноћу, да би се избегло обустављање рада; али казна доста велика за овај бесправан рад не може да мимоиђе никога; ова им казна тешко пада, јер их омете у њиховом рачуну, а по неки не може ни да је плати. Ове су казне без смисла, јер се њима не спречава зидање.

Зграде се обично зидају са простором од собе и кујне а често и ходник поред кујне, пошто се она за толико смањи. Соба је просечно 4.00 | 4.00 м. кујна 3.00 | 4.00 м., висина простора иде од 2 до 2.80 м. а 3.— м. висине реткост је.

Зграде се зидају од опека старих и нових, целих и парчади, па често и влажних а зида се у блату. Патоса нема, већ остаје земља и то у равни терена, собе су олеп-

љене блатом, зграда с поља не омаже се блатом одмах већ доцније. Грађа на крову у много случајева тако је слаба а зидање тако рђаво, да по негде постоји опасност, да се зграда сруши. Овако несолидно озидане зграде, још су мрачне и мемљиве, те према томе ови насељеници живе у истим онаким становима из каквих су побегли — једина им је разлика што их овде нико не пита колико имају деце, као што питају некоји београдски рентијери при издавању станова.

Овако озидане зграде са земљиштем коштају просечно око 1500 дин. Цена им почиње од 1200 па иде до 3500 дин. то наравно зависи од прихода и потреба појединаца; много их је који надниче и не могу зарадити годишње више од 400 дин. Са породицом и зимском беспослицом и са оваквим приходима појамно је, што се сем интереса, па често и сам интерес, не може друго ништа плаћати, отуда су тамо врло честе продаје и куповине и велике се спекулације са тим имањима воде.

Сем свега овога овај презадужени сопственик имања удаљен је $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ часа од места рада, на чему изгуби доста снаге и времена, калдрме и осветлења нема, за време киша блато је свуда и на све стране, брзе лекарске помоћи нема, ма да су узроци за боловање неизбежни, а исто тако и јавне безбедности нема, те се у тим насеобинама може скупљати и сумњив елеменат.

Намирнице се тешко набављају и треба много дангубе и плаћају их као и у ва-

роши. Месо можда није тако скупо као у вароши; али је за то не прегледано, а кад се у центру вароши продаје смрдљиво па и заражено месо од куге и прострела, па ником ништа, шта тек може да буде тамо ван сваке контроле.

Овако тешке и оскудне околности изазиваће огорчење у ових становника, Београд за њих ускоро ништа стварно не може учинити, јер и сам његов центар није уређен а природно је, да се уређење престонице врши од центра и с тога ће наступити огорчена борба око утрошка општинскога прихода.

Овом борбом и огорчењем масе, користиће се политички спекуланти, а та маса, све већа и већа, постаће одлична гласачка војска, која ће ради својих локалних интереса, — уређења оних наопако створених заселака дитовати Београду и не обзавући се на главни интерес његов, и тада ће Београду бити све мање и мање изгледа, да постане уређен град.

Крајње је време да општина има у својој моћи уређење и развијање Београда; јер без тога Београд никад неће постати град у смислу како се уређени градови разумеју.

Овим чланком завршили смо разматрање најглавнијих узрока, зашто Београд не напредује, и као што се види ово је питање акутно и дужност је оних којима је позив да на овоме раде, да неодложно приступе стварноме раду на уређењу престонице

М. Н. Ј.

Ланчани мостови великог распона за железничке пруге.

У једној краткој расправи инжењер Arnodin из ражава чућење што, у данашње време, инжењери — конструктори, нису покушавали да искористе многа и несумњива премиућства, ланчаних мостова, те да се за премошћавање великих отвора подједнако употребљују како код железничких пруга тако и код путова.

Збиља, кад се ово питање проучава без предубеђења, онда се мора признати, да се кабловима од челичне жице оно решава на најекономичнији, најсигурнији, најтрајнији и најелегантнији начин.

Економија. Уштеда потиче поглавито отуд, што се делови, који носе стазу ланчаног моста, напрежу једино на истезање, а то је за металне конструкције најбоље, пошто нема опасности од извијања, јер у колико се један део више истеже у толико је крући; међутим, чим је неки конструктивни део изложен притиску, а нарочито ако су делови знатне дужине, онда се мора узети много већа количина метала једино због

тога, да се предупреди његово извијање. И тако се гомила трошак не само за метал него и за ослонце који тај метал морају да понесу.

Плетени челични каблови дају апсолутан отпор од 90 до 100 килограма по квадратном милиметру, а граница њихове еластичности већа је од 50 килограма по квадратном милиметру, међутим делови од тињеног гвожђа за обичне гвоздене мостове не дају већи отпор од 40 до 42 килограма по квадратном милиметру, а граница њихове еластичности је око 25 килограма по квадратном милиметру.

Сем тога монтовање ланчаних мостова много је јевтиније.

С једне стране има дакле уштеде у материјалу, с друге стране монтовање без нарочитих скела, што чини да се посао може и брже свршити него код ма којег другог система.

Безбедност. Неоправдано предубеђење влада против ланчаних мостова односно безбедности.

Каблови, који носе стазу, израђени су од челичних жица, дакле састоје се из великог броја елемената, те се зато не могу изненада прекинути као што може да се деси код гвоздених полуга.

Ако се прекине једна од 91 или 127 жица, које сачињавају кабло недостајаће само $\frac{1}{91}$ или $\frac{1}{127}$ део од укупног пресека. Па како се рачуна да максималан рад не сме достићи $\frac{1}{4}$ апсолутног отпора ни половину границе еластичности, то је кидање једнога елемента безначајно.

Па како се за један главни носач узимају више каблова то, кад би се и једно кабло оштетило, па и ако је од већег значаја, то не би било опасно, јер су преостали каблови довољни да у раду одмене оно, које је оштећено.

Још се није десило да су се каблови код ланчаних мостова, подизали под теретом максималног напрезања који су срачунати. Међутим има ваздан примера, да су се ломиле тињене и коване полуге.

Контрола напрезања. Један од главних услова који је подобан да се ујемчи поузданост једне грађевине лежи у томе, да показују у свако доба *очигледно* утицај коме су изложени главни делови, при прелазу терета.

Код ланчаног моста кабло је најглавнији део по својој саставу, његова је гибкост таква, да под упливом сопствене тежине и истезања, оно у сваком поједином делу своје има правилну кривину.

Кад се терет не мења, тада се мења стрелица ланца једино под упливом истезања.

Довољно је, дакле, да се посматра промена стрелице, па да се види промена у напрезању, а може се сматрати за поуздано, да ће два кабла, исте фабрицијске и пресека исте величине показати исту кривину, ако се изложе једнаком истезању.

Према томе, кад два кабла имају ослоначке тачке (points d'amarrage) у истој хоризонталној равни, извесно је да ће код њих и напрезање бити подједнако, ако симетричне тачке ланчане линије, који они описују, леже у истој хоризонталној равни.

Каблови се постављају једно поред другог и тако:

1. поуздано се зна да је укупно напрезање тачно расподељено међу њима;

2. положајем кабла који служи за упоређење стиче се сазнање о величини напрезања.

И тако може се ценити у свако доба степен безбедности, који пружа грађевина, јер, с једне стране, знаће се колики је целокупан рад, који се захтева од каблова а, с друге стране, видеће се да је тај рад збиља равномерно подељен на све елементе.

У стању у коме се данас налази наука о мостовима, мора се признати, да ни један други систем не даје исто овакво јемство.

Трајашност. Нема спора да је било случајева код рђаво смишљених или рђаво изведених конструкција, да су каблови брзо зарђали, те су се због тога кидали или захтевали нагле оправке, што је дало повода да се верује у ефемерну њихову трајашност.

Међутим то је заблуда, јер не постоји раз-

лог којим би се доказало, да се метал прерађен у жицу мање добро може очувати него кад је исти прерађен у полуге разних пресека

Ово предубеђење у толико је чудноватије што је ланчани мост најстарији од свих система гвоздених мостова.

Трајашност је, и за један и за други систем просто питање одржавања и премазивања.

А да одржавање буде успешно неспходно је, да се избегну прикривене и неприступачне тачке, јер несретни случајеви, који су се десили, потицали су једино од рђавог одржавања.

Непобитно је свакако да постоје многи ланчани мостови са својим првобитним кабловима, многи од ових мостова стари су — 60 до 75 година и моћи ће још дуго да послуже.

Неможе се рећи, да обични гвоздени мостови, имају изгледа на дужу трајашност; и код њих је наступила несрећа или нагло пропадање услед рђавог одржавања или погрешно смишљеног пројекта, па се зато ипак самом систему не замера.

Ни у једном систему мостова не сматра се да је вечита трајашност метала. Нарочитим мерама пак трудили смо се да, тако рећи, до вечности продужимо трајашност ланчаног моста, тиме што је сложеност његова таква, да се ма који његов део може скинути, понова уместити и другим заменити, а да при томе не наступе никакви тешки или опасни послови па чак и тако, да се услед тога саобраћај не прекида па ипак да се целина ниуколико не поремети.

На тај начин трајашност овога склопа постаје скоро неограничена, а за цело већа него код сваког другог непокретног система.

У иностранству осећа се већ у велико маркирана надмоћност, коју имају мостови грађени по начелу ланчаних мостова, и тако су у скорој прошлости подизани по истоме начелу. Тако је рађен мост Cower—Bridge у Лондону, са два полупараболна носача а средина се отвара за пролаз бродова. Три моста између New-York-а и Brooklyn-а који имају око 500 метара дужине. Па мост у Будимпешти на Schwürplatz-у, којег средњи део има 290 метара распона.

Наводимо само ова три примера једино зато, што се ови мостови налазе у варошима ванредно јако насељеним, где је саобраћај променљив и тако интензиван, да их у томе погледу ни која друга грађевина не претиче.

Може се дакле претпоставити, да оно, што је довољно за Лондон и Њу-Јорк, да ће бити довољно и за обичне железничке колосеке, тим пре, што се по овом систему заводе новине, којима се знатно подиже његова ваљаност.

Елеганција. И ако се о естетици и елеганцији слабо сме говорити код моста, који лежи тамо негде у пољу, ипак се и тој страни мора обратити извесна пажња.

Свестрано се тако рећи признаје, да је ланчани мост најприближнији оној естетици, која се замишља

с погледом на лакоћу његових линија, рационалном облику њихових праваца.

О примени ланчаних мостова код железничких пруга. До сада су у читавом свету само три нама позната моста ове врсте примењена на железницама.

Најозбиљнији од тих мостова јесте Point—Bridge у Pittsburg-у, Северна Америка, распон 244 метра, који је у саобраћају од 30. марта 1877. године.

Мост на Ниагари — распон 250 метара — извршен је по систему обичног моста са параболичним кабловима. У прво време преко моста прелазили су возови, које је вукла локомотива; извршени опити у овом погледу нису наилазили ни на какве тешкоће, али је овај мост укрупњен додатком једног ностча који је израђен од мешовитог материјала — дрвета и гвожђа. Па како је дрво било изложено сунцу и киши, то је ишчезла сталност на спојевима и стаза је се много угубала. Услед тога саобраћај са локомотивом престало је да се дрво неби још више расклиматало, и сада се исти врши само вагонима.

Мост преко дунавског канала у Бечу, распон 83,40 м. служио је знатном железничком саобраћају за време од 23 године. Исти мост израђен је по систему Schirch. Мост је порушен 1884. јер је био слаб за нове тешке локомотиве, које су тада заведене.

Еластична деформација. Према изложеном једино што се овој конструкцији може замерити јесте недовољна укрупњеност, али с тога смо ми и комбиновали нарочити носач за тај циљ којим се ограничава деформација, тако да ова ни у колико не смета саобраћају воза.

Пошто је којефицијенат истезања или еластичног скупљања гвожђа један и исти, било да дејствује у једном или другом правцу, никаква разлога нема, да они делови, који су изложени на истезање, буду гипкији од оних који су изложени притиску.

Ако еластична деформација има неких мана, она има великих преимућства. Преимућство је, да под теретом једног воза, дејствује као велики гигањ и тиме ублажује ударце, који настају при њиховим прелазу.

Крути гвоздени делови под упливом удараца мењају свој молекуларни склоп. За неколико година дијагонала постају кристаличне, међутим, жице на кабловима врло еластичног моста код Saint Christophe преко le Scorff, и после 37 година, показале су потпуно исправно молекуларно стање.

У природи ништа се не губи. Један ударац који не произведе кретања споља, дејствује у молекулама тела које ударац прима. Ударац чекићем разарава блок од камена кременца, па и у оним деловима, који нису непосредно ударени; међутим исти ударац на један блок од каучука не оставља трага; трска лакше сноси олуј, него раст.

Нарочито с обзиром на масу, коју образује воз у покрету, један еластичан слој потребан је, па баш је то и један разлог који су прихватили општу употребу шљунчаних застора, као неку врсту душека, испод железничких прагова.

Стаза неког ланчаног моста са носачима умерено еластичним налази се, по нашем (fermes) нахођењу у далеко бољим приликама односно одржавања и трајашности, како за сам возни материјал, тако и за саму конструкцију, него кад је положена на савршено укрућене подложне тачке.

Ако се налази у угубању неке махне, због брзине воза, угубање се може вазда по вољи ограничити било применом систем Gisclard, било нарочитим носачем за укрупњавање.

Овим излагањем показано је дакле да се корисно може употребити ланчани мост за железничке пруге као и на обичним путевима.

Н. М.

Кабло за упоређења код ланчаних мостова.

Свако кабло или свака гвоздена полука, која се не истезе у вертикалном правцу, описује кривину, тако звану ланчану линију, која се представља као функција сопствене тежине и истезање по јединици пресека.

Из овога следује, да ако се два кабла не једнаке дебљине слободно разапну једно поред другог, па тако њихове кривине леже у истој равни, то ће рећи ако имају исту стрелицу при једнакој тежини по квадратном милиметру — *да њ и њихово напрезање по истезање по квадратном милиметру биће исто.*

Ослањајући се на ова начела, дошли смо на мисао да меримо рад каблова код ланчаних мостова помоћу справе „кабла за упоређења“, који је начињен од истог материјала као и каблови које ваља испитати и код којег су жице на један и исти начин плетене.

То стално кабло поставља се поред кабла за посматрање, тако да се на први поглед види, да ли описују у простору једнаке кривине. Крајеви њихови утврђени су на истим тачкама, тако да ма какав покрет на тим тачкама не може ометати посматрања.

На крају сталног кабла налази се једна справа за истезање помоћу завртња, којим се дотерује стрелица, и један динамометар којим се мери затегнутост.

Од тога момента динамометар показује нам све оно што се дешава у посматраном каблу, јер све оно што се појављује у сталном — дејствује и у посматраном каблу.

Динамометар даје нам податке у килограмима; њиме се сазнаје целокупан рад у каблу а не само, напрезања која потичу од оптерећења.

А. Д.

Раd Удружења Српских Инжењера и Архитекта.

ИЗВЕШТАЈ

управног одбора о раду Удружења
Српских Инжењера и Архитекта
у 1906 | 1907. години.

(поднесен XVII главном скупу 10. јуна 1907. г.)

Према одлуци XVI главног скупа од прошле године новоизабрани управни одбор, као један од првих задатака, имао је да изврши реорганизацију друштвеног органа — *Српског Техничког Листа*, тако да од 1. јула 1906. г. лист почне излазити недељно, и да поред чисто научне техничке садржине и упознавања са савременим развикоm технике у опште — нарочито прати сва текућа техничка питања у Србији.

А пошто према Уставу Удружења нова управа прима дужност тек 1. јула, то је новоизабрани управни одбор у току јуна (7., 14., 23., и 26.) држао неколико састанака, на којима је утврдио детаљан програм листа и посвршавао све претходне послове, како би лист могао изаћи 1. јула. (О листу следује засебан извештај.)

Нова управа примила је дужност од старе 27. јуна и конституисала се изабравши: за благајника г. Д. Томића, за књижничара г. П. Поповића и за секретара г. Ј. Станојевића.

У току године управни је одбор имао 13 седница, на којима су свршавани редовни послови Удружења, а уређивачки одбор листа држао је своје седнице сваке недеље један пут.

За екскурзију Удружења у овој години управни је одбор био предложио преко листа три правца, али ни један од тих правца није у целини прихваћен од стране чланова, већ су учињена још два нова предлога.

Према мишљењу неколицине чланова из унутрашњости и мишљења већине присутних чланова на једном месном скупу — управни је одбор најзад одлучио, да се екскурзија у овој години одржи у правцу: Београд — Ријека — Дубровник — Мостар — Сарајево — Вишеград — Сарајево — Брод — Београд, а за заинтересоване инжењере повратак може бити од Сарајева преко Вишеграда — Ужица — Овчарске Клисуре и Крагујевца у Београд.

Управни је одбор покушао да за балканску изложбу у Лондону прикупи све боље радове наших инжењера и архитекта, којима би напредак инжењерства у Србији био достојно представљен, али у томе није успео, те је с тога и одустао од учешћа на изложби.

12. августа 1906. г. Г. Министар Грађевина упутно је Удружењу један законски пројекат о уређењу Министарства Грађевина са захтевом, да Удружење на својим скуповима проучи цео пројекат и да га са својим примедбама врати Министарству.

Битна одлика законског пројекта Министарства Грађевина јесте: установа грађевинских инспекција и

секција по унутрашњости независних од полиције, а да плате инжењерима остану готово исте као и по постојећем закону.

Месни скуп Удружења на 18 својих седница (од 26. августа до 13. октобра) претресао је цео законски пројекат и код сваког члана унео своје измене. Главне начелне измене, које је Удружење на својим месним скуповима учинило јесу: 1. да се инспекције по унутрашњости не образују већ да се у самом Министарству према потреби образују одељења по струкама са инспекторима на челу, а по окрузима да се установе Грађевинске Управе, које ће, потпуно одвојене од полиције, функционисати као самостална надлежства са правом да многе мање важне послове, — који су до сад морали проћи кроз Министарство, — саме свршавају; 2. да се плате инжењерима рачунају по периодским повишицама и да се толико повећају, да се изједначе са платом професора средњих школа; 3. да се створи ред нижег указног техничког особља, које ће радити цртачке послове и помагати инжењерима на терену као и при надзору, при извођењу грађевина и саставу техничких докумената.

Овај законски пројекат предан је министарству 25. октобра, али на њему, као што је познато, није ништа даље рађено.

Иницијативом инжењера окр. чачанског инжењери неколико грађевинских одељака из унутрашњости послали су Удружењу преставке са жељом да управа Удружења поради код Министра Грађевина, да се израђени законски пројекат што пре поднесе скупштини на решавање.

Тим поводом месни скуп Удружења изаслао је петорицу својих чланова да лично престану Г. Министру, те да му и тим путем скрену пажњу на многе и многе недостатке па и несавремене одредбе данашњег закона о уређењу Министарства Грађевина, и да га умоле, да израђени и у Удружењу допуњени законски пројекат поднесе скупштини на решавање што су изасланици и учинили. У исто време изасланици Удружења изјавили су своје жаљење поводом у „Штампи“ објављенога мишљења г. министра о нашим окружним инжењерима. Изасланици су изјавили, да мишљење, о непогодности окружних инжењера за рад при грађењу железница, не само да вређа инжењерски кор, него није ни тачно.

Гом приликом је г. министар Јовановић обећао, да ће законски пројекат заједно са примедбама и мишљењима инжењера из унутрашњости послати Удружењу на поновно проучавање, а о своме разговору са сарадником „Штампѐ“ изјавио је, да његове мисли нису верно представљене у „Штампи“, даље, да веома жали што су његове речи, како су изнесене, дале повода незадовољству међу инжењерима и овластио је изасланике, да у томе смислу објаве исправку преко Српског Техничког Листа.

Обећани законски пројекат са осталим прилозима Удружење је добило тек 29. маја 1907. године, и ако је Управа више пута, а нарочито писмом од 28. јан. тражила законске пројекте како о уређењу Министарства Грађевина, тако и о путовима.

Поред проучавања законског пројекта о уређењу Министарства Грађевина, дискусије о правцу и сарадничтву листа и дискусије о екскурзије на месним скуповима су иначе свршавани редовни послови.

Ова година по броју нових чланова долази међу прве, јер се које редовних које помажућих уписало 30 чланова, тако да Удружење на крају ове године има 165 редовних и 8 помажућих, што чини свега 173 члана. Овако знатан прираштај чланова у овој години свакако је знак, да је нови правац листа изазвао веће интересовање инжењера за наше Удружење. — Тако од пријављених примљени су за редовне чланове :

Г. Г. Јован Обрадовић, Андра Станић, Ј. Петровић, К. Савић, Др. Милутин Миланковић, Јован Николић, Дим. Пачу, Весел. Лучић, Вл. Вишек, Вл. Игњатовић, Ђ. Миловановић, Д. Мирковић, И. Бала, Милоје Јовановић, Драг. Степановић, Св. Јовановић, Милан М. Јовановић, Петар Гачић, Гаврило Паруновић, Милош Секулић, Миливоје Сокловић, Светозар Станковић, Бож. Глумац, Бож. Јовановић, Тих. Ђурђевић, Мл. Ђуровић, Мил. Смиљанић, а

за помажуће : г. г. Дим. Младеновић, Васа Тешић, Никола Викторовић.

Поред редовних и помажућих чланова Удружење је добило за члана утемељача пок. Косту Живковића кога су уписали његови пријатељи и поштоваоци.

Смрћу пок. Мите Станковића Удружење је изгубило једног свога редовног члана.

Седница месног скупа било је 25. Учешће чланова на тим скуповима било је доста слабо. Просечни број присутних чланова на месним скуповима био је 15 што чини $\frac{1}{5}$ део свих чланова који скоро стално живе у Београду.

Слабо интересовање београдских чланова огледа се и у томе, што се у току целе године нико није пријавио Удружењу са каквим стручним рефератом о којем важнијем техничком послу и ако су сад на дневном реду толики велики технички послови. Изузетак у овом погледу чине само неколицина њих, који су своје радове штампали у листу.

У таквим приликама, управном одбору, чији су половина чланова стално били заузети радом на листу, било је тешко развити већу делатност, тим пре што су преко целе године по два три члана управног одбора скоро стално били ван Београда.

У току године у управном одбору учињене су ове измене : на место г. г. Миленка Турудића, Јована Станојевића и Јована Смедеревца, који су дали оставке на чланство у управном одбору, на месним скуповима Удружења изабрани су г. г. Милош Стефановић, Милоје Јовановић и Јован Аврамовић.

Поред ова 3 нова члана у управном одбору сада би требало бирати и заменике г. г. М. Валенти п. председнику, Ј. Аврамовићу и М. Стефановићу члановима

управног одбора, те би у идућој години од чланова, који су на главном скупу изабрани, било само петорица, а остала четворица били би накнадно изабрани.

С тога, а нарочито с погледом на слаб одзив београдских чланова за рад у Удружењу — управном је одбору част да главном скупу поднесе оставку.

Маја 1907. г.

у Београду

Управни одбор

И з в е ш т а ј

XVII главном скупу о књижници Удружења Српских Инжењера и Архитекта.

Господо,

Приликом конституисања садањег Управног одбора изабран је за књижничара г. Петар Ј. Поповић архитекта и члан Управног одбора, ну како се г. Поповић задржавао на послу у Крушевцу, то је доцније место њега изабран г. Милош П. Стефановић инжењер. А када ни г. Стефановић због честог путовања није могао примити књижницу, то је најзад почетком ове године потписани примио књижницу од г. Турудића целу, онакву каква је а не у појединостима.

И поред све добре воље, да се књижница поново среди, израде нови каталози и комплетују и повежу поједине раније године Српског Техничког Листа, није се могло успети, јер то нису допуштали ни послови око листа, ни службени па ни сопствени послови, с тога је књижница остала у истоме стању, у каквоме је била и прошле године.

У току ове године књижници је приновљено ова три дела :

1., Специјални услови за трговину дрвеном грађом на Бечкој берзи. Превео Ј. Б.

2., Годишњак општине града Београда за 1905. годину. И

3., Упуство за превоз железницом живе животиње и меса од Свет. Ж. Михајловића.

Ове три књиге добило је Уредништво на приказ.

Сем овога у књижницу ће ући и страни листови, које је Удружење држало у 1906. години, али на жалост нема свих бројева тих листова, те им је и вредност ништавна.

За набавку нових дела није Удружење у току прошле године утрошило ни једне паре; јер за то није имало ни одобренога кредита ни могућности.

Најважније што има да се уради у књижници то је, да се Српски Технички Лист од почетка излажења комплетује и повеже, јер је заиста жалосно, да Удружење нема све бројеве свога издања и свога органа.

Пошто су сада поступци око издавања Срп. Техничког Листа у главном срећени, то има изгледа да ће нова Управа бити у могућности, да поклони више пажње књижници Удружења, јер је заиста крајња потреба, да се књижница преуреди и среди.

30. маја 1907. г.

Београд

Члан Управног Одбора
Инж. *А. А. Димић.*

Извештај XVI главном скупу удружења
Српских Инжењера и Архитекта о
Српском Техничком Листу,
за године 1906. и прво полгође 1907..

Господо,

На својем XVI главном скупу Удружење Српских Инжењера и Архитекта одлучило је, да се Српски Технички Лист почне издавати сваке недеље, а изабраној управи ставило је у дужност, да утврди програм, обим и цену листа, и да одлуку оствари.

Управа је добила заиста тешку али и пуну части дужност, коју је примила са пуно збиље и воље, те се одмах дала на посао, да добивено поверење и оправда. У колико је у томе успела, на вама је, Господо, да оцените а пред собом имате за минулих 50 недеља $52 + 5 = 57$ штампаних табака.

Пре но што је лист покренут утврђен је програм, који смо под насловом „Читаоцима“ свопштили у 1. броју за 1906. годину. Тај вам је програм, Господо, свима познат; а из чланака и саопштења у листу види се, да се уредништво трудило, да лист уређује по томе програму, а што се то није могло потпуно и до краја извести, узрок је у оскудици сарадње. Јер, допустићете, да сам редакциони одбор од 4—5 људи не може свуда стићи, ни остати неисцрпан.

По 41. члану нашега устава управни је одбор у исто време и редакциони одбор, а по чл. 42. уредника бира управни одбор из своје средине или међу члановима Удружења. Према овоме, председник Удружења г. Н. Манојловић изабран је да потписује лист као одговорни уредник, подпредседник г. М. Ј. Валента да потписује за Удружење као власник, а за уредника изабран је г. П. А. Димић члан управног одбора. Како је управни одбор од девет чланова гломазно тело за редакциони одбор, који се мора састајати сваке недеље и брзо решавати, то је одмах у почетку решено да се изабере ужи редакциони одбор. У ужи редакциони одбор изабрани су: одговорни уредник г. Н. Манојловић, власник г. М. Ј. Валента, уредник г. П. А. Димић и члан управе г. Кирилс Савић, а од нове године члан је овога одбора и г. Јефта Т. Стефановић професор Универзитета, који од нове 1907. године уређује лист, а до тада је уређивао г. П. А. Димић, сем августа месеца, када га је замењивао г. Милош П. Стефановић.

И ако смо у 27. броју листа за прошлу годину штампали имена наших сарадника, ипак ћемо то поновити, дакле у 1906. години били су нам сарадници ова г. г.

1. Андра Козлански.
2. Божидар Ђокић.*)
3. Бранислав Јенесијевић.
4. Влад. М. Поповић.

*) Курзивом су штампана имена сталних сарадника.

5. Влад. С. Марковић.
6. Дим. Т. Леко.
7. Драг. М. Андоновић.
8. Драг. Мирковић.
9. Душан Живановић.
10. Душан Нинковић.
11. Душан С. Томић.
12. Живојин Димитријевић.
13. Евжен Дероко.
14. Јован П. Зрнић.
15. Јован Т. Николић.
16. Јован Ђ. Раденковић.
17. Јован Ђ. Симеоновић.
18. Јован Станојевић.
19. Јосиф Букавец.
20. Кирило Савић.
21. Клем. Букавец.
22. Љуб. Ст. Јокановић.
23. Мил. Аћимовић.
24. М. Турудић.
25. Миливоје Н. Јовановић.
26. Милоје Јовановић.
27. Милорад К. Попозић.
28. Милош П. Стефановић.
29. Михаило В. Илић.
30. Михаило Ј. Валента.
31. Нестор Манојловић.
32. Стјан Кузмановић.
33. Павао А. Димић.
34. П. Борисављевић.
35. Радиша В. Николић.
36. Арх. Светозар Јовановић.
37. Светозар Матић.
38. Сретозар Михајловић.
39. Светозар Теодосијевић.
40. Сиљан Пејчиновић
41. Ф. Ј. Трифуновић.
24. Чед. Гагић.

Ове године као сарадници јављају се ова господа :

1. Андра С. Ристић.
2. Андра М. Станић.
3. Божидар Ђокић.
4. Веселин Трипковић.
5. Влад. С. Марковић.
6. Драг. Ј. Ђорђевић.
7. Драг. Мирковић.
8. Драг. Симеоновић.
9. Драг. Г. Трпковић.
10. Душан Божић.
11. Живојин Димитријевић.
12. Јефта Т. Стефановић.
13. Јован Јирачек.
14. Јован Раденковић.
15. Јордан Видановић.
16. Јосиф Букавец.
17. Кирило Савић.

18. Клем. Букавец.
19. Лука Ивковић.
20. Љуб. Ст. Јокановић.
21. Милан Гребенаровић.
22. Милан М. Јовановић.
23. Милан Јоксимовић.
24. Миленко Турудић.
25. Милорад К. Поповић.
26. Миливоје Н. Јовановић.
27. Милоје Јовановић.
28. Милош П. Стефановић.
29. Михаило Ј. Валента.
30. Михаило Вукићевић.
31. Михаило В. Илић.
32. Н. Манојловић.
33. П. А. Димић.
34. Петар Караџић.
35. Петар П. Поповић.
36. Свет. Теодосијевић.
37. Чед. Гагић.

Сем именоване господе имамо још радова од г.г Милојка Требињца, инжењера Светозара Јовановића, Јована П. Зрнића, Живојина Димитријевића, Јована Т. Николића, Миленка Турудића, А. Градиштанца и других, које, не можемо за сада да штампамо због оскудице материјалних средстава, јер све те радове треба штампати у стручном додатку и са сликама.

Сматрамо за пријатну дужност, да свима нашим сарадницима искрено захвалимо на њиховој помоћи на нашем заједничком послу, и да их замолимо, да лист и у будуће помажу својим радовима, јер од тога зависи успех листа.

Исто тако сматрамо за дужност, да захвалимо и Господину Министру Грађевина, који је одобрио, да се извесне ствари и радови из Министарства Грађевина, Железничке Дирекције и Поштанско-Телеграфског одељења могу саопштавати у Српском Техничком Листу. Истина је, да су се појединци, на нашу штету, користили тим одобрењем и пунили саопштењима ступце дневних и политичких листова, обилазећи наш лист, за који је у ствари дато одобрење, али који не може да плати хонораре за та саопштења.

У исто време нека је хвала Господину Министру на пажњи према нашем листу, јер је одобрио да Министарство Грађевина за све грађевинске одељке претплати 25 примерака.

Кад је лист почео излазити, ми смо га послали свима уредништвима српских листова, па када ни после шестог броја нисмо добили замену, тада смо обуставили даље шаљање. Тек од нове године добијамо у замену Трговински Гласник, од Ускрса Самоуправу, а Тимочанина и Подринске Новине од почетка њиховог излажења. Dubrovnik добијамо од појаве нашег листа а Мостарски Народ од његова почетка. Као што се види, домаћа штампа није нам никакву пажњу покљонила, и ако то заслужујемо својим писањем.

Од страних листова добијамо у замену: Viesti Hrvatskih Inzinira i Arhitekta, Списание на Българското

Инженерно и Архитектско Дружество и њихов Седмичен Лист. За чудо је, да Чеси примају наш али нити шаљу претплату ни замену.

Прве бројеве листа штампали смо према прикупљеним адресама у 1100 примерака. Разуме се, да смо тај број смањивали према враћању. Ове године штампали смо лист у 850 примерака. Бивало је изузетних случајева, да смо неке бројеве штампали по 50, 100 па и 150 примерака више но обично. Тај сувишак слали смо личностима угледним и од утицаја, када смо сматрали, да их је потребно за извесно питање или предмет заинтересовати. Да ли смо и у колико у томе успели ми не можемо ценити, можда ће се корисан утицај тек доцније јавити.

Као што вам је познато, Господе, наш лист је подељен на редован недељни број и стручан додатак. Уредништво се труди, да тај редовни недељни број издаје тачно и са одговарајућом садржином, да задовољи већи број својих претплатника и читалаца и да одговори задатку истакнуте у своме програму. Стручни додаток издаје уредништво према финансијским средствима и могућности, па и ако је до сада у овој години изашло само четири табака, уредништво се ипак нада, да ће овај додаток до краја године бити такав, да ни по запремини ни по садржини неће уступати досадањим издањима.

Најзад, Господе, да Вам изнесемо и финансијске податке о листу.

У 1906. години било је претплатника:

из Београда	440
„ унутрашњости	510
„ иностранства	24
	<hr/>
	Свега 974.

У 1907. години — дакле сада имамо претплатника:

из Београда	312
„ унутрашњости	399
„ иностранства	23
	<hr/>
	Свега 734.

Од овога броја треба одбити 173 — колико Удружење има чланова, који добијају лист бесплатно и око 20 примерака, које дајемо у замену и извесним сарадницима, којима је то једини хонорар, ако се у опште може тако назвати.

За штампање листа, уређивање, коректуру, администрацију, поштарину, клишеје и друге ситнице утрошено је до краја месеца маја ове године 6826,85 динара. А та сума добивена је:

1., Од претплатника за 1906 и 1907. год. и огласа	4368. дин.
2., Помоћ од Удружења	680.—
3., Позајмица од Удружења	1778.85
	<hr/>
	Свега динара 6826,85

И ако игледа на први поглед да смо у дефициту ипак није тако, јер има претплате на дугу и то:

1., Претплате за 1906. год.	дин. 2980.—
2., Претплате за 1907. г. (I полгође)	„ 4760.—
3., За огласе око	„ 600.—
	<hr/>
	Свега динара 8340.—

Ако се успе, да се сав овај дуг покупи, онда ће се моћи стручни додатак па и сам недељни број повећати, а то ће бити веома знатан успех.

Изневши вам, Господо, у каквој се стању налази лист, ми вас молимо, да се својски заузмете око распрострањања листа и прикупљања претплатника и претплате.

Исто вас тако, Господо, молимо, да и својом сарадњом потпомогнете лист, а сваки из своје околине увек има шта да изнесе. Сваки прилог ма и најмањи био, листу је увек добро дошао, нарочито кад се тиче наших домаћих радова и прилика.

Кога, Господо, од нас не интересују радови на Овчарској путу, на подизању хидроелектричних инсталација у Овчару и Св. Петци, камени мост преко Темске од два отвора по 20 мет. распона и многи други радови, али ето, они који су тамо и који све то добро знају, који су упознати са тим радовима и могу писати о њима не чине то!

Кога у Србији не интересује грађење наших железница, али ни о њима се не пише колико би требало Ми треба да будемо на чисто с тим, да потребу

свога сталежа и своју умешност и разумевање у радовима можемо доказати само сталним објављивањем својих радова и користи, које држава и народ отуда имају.

Дужност нам је, да својим знањем помажемо индустрију и занате, дужност нам је да својим радом олакшавамо трговину и промет стварањем добрих саобраћајних веза.

За то, Господо, перо у руке па пишете! Пишите о радовима које извршуете, пишете о занатским радионицама и индустријским етаблисманима, који су у вашем домаћају, пишете о дренажама, о наводњавању, о путовима, о промету. Дајте прилоге за техничку терминологију. Изнесите предлоге за нове радове, нове везе, за подизање заната, занатских школа индустрије. Пишите о свему што служи културноме напретку наше отаџбине.

Кад се сви дамо на посао, морамо урадити и више и боље за општу корист.

Помозимо се, па ће нам и Бог помоћи!

31. маја 1907.

Редакциони Одбор
Српског Техничког Листа

Извештај Благајника

О имовном стању Удружења Срп. Инжењера и Архитекта.

Част ми је изнети пред поштовани скуп следеће кретање примања и издавања у 1906/7 рачунској години, као и стање друштвене имаовине:

а.) Примање.

Тек. број	О Д К О Г А	од 19-V-906 до 30-VI-906		од 1-VII-906 до 26-V-907		СВЕГА		Предвиђено буџетом		Више примљено	
		Дин.	пр.	Дин.	пр.	Дин.	пр.	Дин.	пр.	Дин.	пр.
1	Од уписне таксе	50	—	240	—	290	—	60	—	230	—
2	„ чланских улога	760	—	1870	—	2630	—	2000	—	630	—
3	„ чл. утем. улога	—	—	130	—	130	—	—	—	130	—
4	„ интереса на новац	—	—	325	80	325	80	250	—	75	80
	Свега	810	—	2565	80	3375	80	2310	—	1065	80

б.) Издавање

Текући број	К О М Е	од 19-V-906 до 30-VI-906		од 1-VII-906 до 26-V-907		СВЕГА		Предвиђено буџетом		Мање издато	
		Дин.	пр.	Дин.	пр.	Дин.	пр.	Дин.	пр.	Дин.	пр.
1	За издавање „Т. Листа“	593*	—	680	—	1273	—	680	—	—	—
2	„ канцелар. трошкове	50	15	133	65	183	80	300	—	116	20
3	„ послугу	44	—	312	—	356	—	360	—	4	—
4	„ станарину	—	—	720	—	720	—	720	—	—	—
5	„ прет. на стр. листове	—	—	159	—	159	—	250	—	91	—
	Свега	687	15	2004	65	2691	80	2310	—	211	20

*) Ова је сума издата за штампање XVI броја Срп. Тех. Листа из рач. 1905/6 год.

в.) Стање имаовине

на дан 26-ог маја 1907. године

На приплоду код Управе Фондова	— — — — —	4918,55	дин
„ „ „ Прометне Банке	— — — — —	716,90	„
Готовине у благајни	— — — — —	294,35	„
Позајмице, „Срп. Техничком Листу“	— — — — —	1778,85	„
		<u>7708,65</u>	„
Стање у прошлој 1905 6 год.	= — — — — —	7024,65	„
Прираштај у 1906 7 год.	— — — — —	684,00	„

Из горњих прегледа се види, да је се друштвена имаовина повећала и да су друштвени чланови били нешто мало ревноснији у плаћању својих улога но прошле године.

Мора се нарочито истаћи велики број нових чланова који су се ове године уписали у Удружење и који ће подмладити наше Удружење према коме су старији чланови тако апатични.

26. Маја 1907 год.
у Београду

Благајник Удружења,
Душан С. Томић, инжењер
Ст. Доцент Универзитета.

Предлог буџета Удружења Срп. Инжењера и Архитекта

за 1907|8 рач. годину.

а.) Примања.

1. Од уписне таксе	— — — — —	150,00	дин.
2. „ чланских улога за 1907 8 год.	— — — — —	1000,00	„
3. „ дугујућег члан. улога	— — — — —	1500,00	„
4. „ интереса на новац	— — — — —	200,00	„
		<u>2850,00</u>	дин.

б.) Издавања.

1. Канцеларијски трошкови	— — — — —	250,00	дин.
2. Послуга	— — — — —	720,00	„
3. Станарина	— — — — —	720,00	„
4. Страни листови	— — — — —	200,00	„
5. За издавање „Срп. Техничког Листа“.	— — — — —	960,00	„
		<u>2850,00</u>	дин.

26. Маја 1907 год
у Београду

Благајник,
Душан С. Томић
Ст. Доцент Универзитета

Предлог буџета за Српски Технички Лист за 1907|1908 годину.

Част нам је предложити XVII главном скупу Удружења Српских Инжењера и Архитекта, да за издавање Српског Техничког Листа од 1. јула 1907. до 1. јула 1908. године изволи одобрити овај буџет :

Примање		Динара	Издавање		Динара
Претплата	500 × 20 =	10 000 —	Плата уреднику		600 —
Заостала претплата		2 000 —	Плата : администратору, коректору и благајнику		600 —
Огласи		500 —	Издавање листа (штампање, слике, поштарина, преписка, хартија ит.д.)		10 000 —
Помоћ од Удружења		960 —	Хонорари писцима		1 200 —
		<u>12 460 —</u>	На ванредна издања		1 060 —
					<u>13 460 —</u>
					Свега дин. 13 460 —

Ако приходи буду већи, овлашћује се Управни одбор, да може повећати стручни додатак.

31. маја 1907. год. у Београду.

Редакциони одбор.

XXIII Месни Скуп

на дан 4. апр. 1907. год. у Београду.

Председавао председник г. Н. Манојловић. Присутни г.г. М. Ј. Валента, Сиљан Пејчиновић, К. Савић, Д. С. Томић, Јован Аврамовић, Мита Станковић, Милош Секулић, П. А. Димић и Божидар Јовановић.

I.

Г. Валента саопштио је, шта је све урадио и сазнао о путовима за повластице приликом екскурзија. Решено је, да се за повластице Удружење обрати дирекцијама, што је стављено у дужност г. Манојловићу да учини.

II.

За радовне чланове Удружења примљени су г.г. Божидар Јовановић, Младен Мил. Ђуровић подинжењери, Миливоје Смиљанић архитекта и Тихомир С. Ђурђевић инжењер.

III.

Пошто је благајник Удружења преоптерећен по-

слон, то је решено, да се благајна листа одвоји од благајне Удружења с тим, да г. Томић и даље задржи благајну Удружења, а благајна листа да се повери г. Јовану Раденковићу, администратору листа и да му се за тај посао да награда од 20 динара месечно. Г. Раденковић радиће под контролом г. Томића, а примаће претплату за лист и за огласе и исплаћивати чачуне.

IV.

Г. Манојловић саопштава писмо D-г Jng. г. М. Миланковића и г. D-г Оскара Милера директора занатског и техничког музеја у Минхену, који тражи, да Удружење посредује, да музеј добије један модел воденице Моравке. Решено је, да г. Димић пише инжењеру г. Ж. Димитријевићу и упита га, да ли би хтео израдити модел, пошто је г. Димитријевић већ раније израдио два модела, који се сада налазе на Балканској изложби у Лондону.

П. А. Д.

По прописима чл. 52., 53., 54 и 55. свога Устава

УДРУЖЕЊЕ СРПСКИХ ИНЖЕЊЕРА И АРХИТЕКТА

држаће свој

XVII главни скуп на дан 10. јуна 1907. године у Београду у дворници Универзитета

са овим дневним редом :

1. Избор два пословођа.
2. Извештај управног одбора о раду за прошлу годину.
3. Извештај о друштвеној књијници.
4. Извештај о Српском Техничком Листу — органу Удружења.
5. Извештај благајников о имовном стању.
6. Извештај контролног одбора.
7. Давање разрешнице управном одбору.
8. Утврђење буџета за 1907/08 годину.
9. Оставка старог и избор новог управног одбора.
10. Измена Устава Удружења.

11. Питања и предлози.

Примедба. По чл. 64. Устава на годишње скупове имају приступа само они гости, који се пријаве председништву.

Скуп отпочиње рад у 8 часова јутра.

22. маја 1907. год,
у Београду

Председник
Удружења Срп. Инжењера и Архитекта
Пословођ, *Н. Манојловић.*
Милоје Јовановић.

Члановима удружења српских инжењера и архитекта.

Да управа не би одговарала сваком члану посебце на разна питања која су јој постављена, то се овим заинтересовани извештавају:

I.

Мађарско-Хрватско поморско бродарско друштво даје повластицу члановима удружења у томе, што ће се при вожњи из Ријеке у Дубровник плаћати II класа с правом да се употреби I класа.

Друштвена Управа захтева, међутим, да јој се у напред јави број учесника на овом путовању.

Потребно је дакле да се до 5. јуна о. г. изјасне сви они чланови, који желе путовати.

II.

Дирекција Босанско-Херцеговачких државних железница одобрила је попуст од 50% за чланове удружења, а 33¹/₃ % за остале учеснике на екскурзији.

Дирекција тражи, да Управа изда уверење сваком члану Удружења, и уверења им ју на име поједине особе гласити (и за сваког члана породице) и мор ју потписом председника и друшт-

веним жигом оеерени биши, јер су у томе смислу и стенице добиле налог.

III

Управа Удружења обратила се Министарствима Грађевина, Војном, Просвете и општини београдској с молбом да се одобри члановима удружења осуство од 5 односно 10 дана без путовања до Београда и на-траг, да би исти могли учествовати на збору односно екскурзији.

Удружење је извештено од стране Мин. Грађе-вина, да је тражено осуство одобрено за инжењере Министарства Грађевина и железничке Дирекције.

Инжењери осталих надлештава добро ће учинити да понове молбу за осуство позивајући се на корак, који је Управа удружења већ учинила.

VI

Обично се захтева да свако лице лично свој па-сош носи на визу дотични конзулату.

Аустро-Угарски конзулат у Београду ради обично само пре подне.

V

Инжењери Железничке Дирекције, који желе уча-ствовати у екскурзији па имају права на бесплатан по-двоз на Мађарским и Босанско-Херцеговачким железни-цама — треба сами да траже од дирекције срп. држ. Железница, да им ова карте набави.

31. маја 1907. год.
у Београду

Управни одбор
Удружења Срп. Инжењера
и Архитекта

В е с т и.

Зидани пропуст преко Строгорског потока, на окр. путу Ваљево—Бајина Башта оправиће се ове год. по пред-рачуну самоуправног окр. инжењера г. Л. Зисића.

Предрачунска је сума 566,30 д.н.

Нов мост са два отвора од 6,00 м. распона, саградиће се на реци Рачи у селу Губеревцу на среском путу Рача—Губеревци—Трнава, по пројекту Ж. Димитри-јевића в. инжењера.

Предрачунска је сума 2290,61 дин.

Стари дрвени мост преко Кубршнице код Загорице, на путу Белосавци—Загорници—Топола, оправиће се ове год, по пројекту г. П. Ивковића в. инжењера.

Предрачунска је сума 1118,66 дин.

Нов полустални пропуст од 4,00 м. распона саградиће се ове године преко потока „Мучи баба“ на путу Трнава Рача, по пројекту окр. инжењера г. Н. Вељковића.

Предрачунска је сума 1747,69 дин.

Грађење дрвене ограде код Криве Ђуприје, на цариград-ском путу између Јагодине и Баграна извршиће се ове год. по предрачуну г. Ир Боди инспектора.

Предрачунска је сума 326,64 дин.

Исправна. У прошлости 21. броју Срп. Техн. Листа а у чланку „Лицитација за пругу Крушевац Ужице“ у последњем реду, грешком слагача изашло је „противно начелима националне политике“ а треба про-тивно начелима рационалне економне политике.“

Исто тако на корицама у огласу „лицитација“ за грађење зграде за начелство, првостепени суд и кан-целарије среза Добричког у Прокупљу, у последњем ставу стоји :

Бр. 603. из канцеларије окр. одбора округа топ-личког 6. маја 1907. г. у Смедереву а треба у Про-купљу, као што је то изашло у општим лицитацијама.

Ур.

Нове грађевине у Београду.

Управа града Београда одобрила је, да се по прегледаним плановима може дозволити подизање нових грађевина:

1. Персиди Несторовић у Његушевој ул. бр. 22
2. Трандафилу Лазаридесу у Цар Урошевој бр. 24.
3. Сави Милосављевићу у Зориној ул. бр. 65.
4. Магдалени Матић у Шумадијској бр. 11.
5. Андри Цветковићу на углу Стишке и Хади Ђерине.
6. Сиљану Пејчиновићу у Светогорској ул. бр. 2.
7. Нестору Манојловићу у Ресавској бр. 69.
8. Јови Ђермановићу у улици Деспота Ђурђа број 19.
9. Марку Лазаревићу у Крунској ул. бр. 21.

Нов камени пропуст од 4,00 м. распона саградиће се ове године по пројекту окр. инжењере г. Ст. Марин-ковића, преко потока Добрци у селу Темска, на путу Пирот — Књажевац.

Предрачунска сума 9844,56 динара.

Грађење каменог пропуста преко Љутенца у Лелићима, на путу Ваљево—Ј. Гора—Ужице уступљено је Николи Матићу из Богатића за 4357 дин. ниже од предра-чунске суме за 155,08 дин. или 3,44%.

Власник за Удружење Срп. Инжењера и Архитекта **Мих. Ј. Валента** инспектор железничко дирекције.
Одговорни уредник: **Нестор Манојловић**, начелник Минист. Финансија у пензији. Ресавска ул. бр. 69.
Штампариа К. Грегорића и Друга — Београд. Узун-Миркова 4.